

Väntetider längre än vårdgarantin inom den planerade specialistvården, december 2024

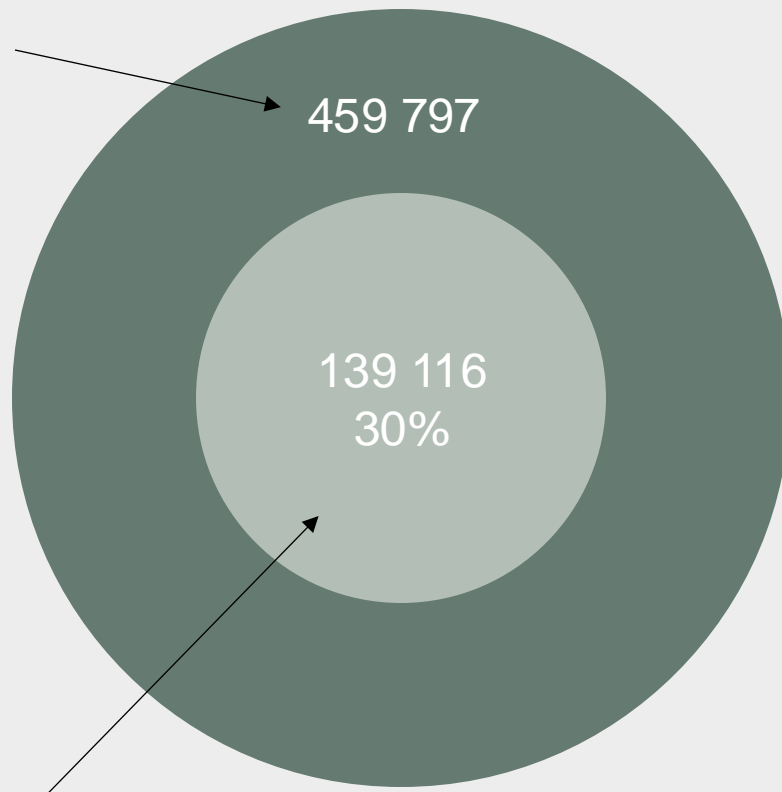

Privata vårdgivare kan och vill vara regionens partners i arbetet för att ge patienter den vård de behöver och har rätt till.

Vårdköer i den planerade specialistvården, december 2024

Första möte med specialist

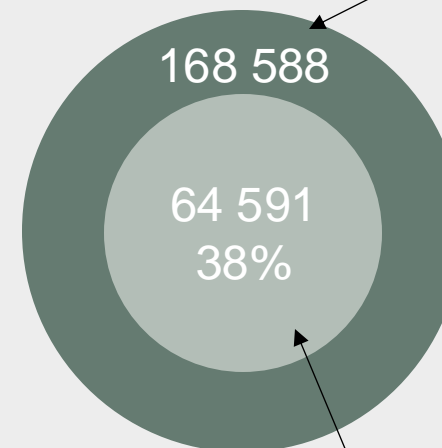
Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Åtgärd/operation

Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Innehållsförteckning

1. Månadens specialstudie: Utredningen Behovsstyrd vård, tre föreslagna operationer, data i december 2024
2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter inom den planerade specialistvården
4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region
5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
6. Vårdföretagarnas förslag
7. Vårdgaranti och väntetidsstatistik, korta beskrivningar
8. Den lagstadgade vårdgarantin

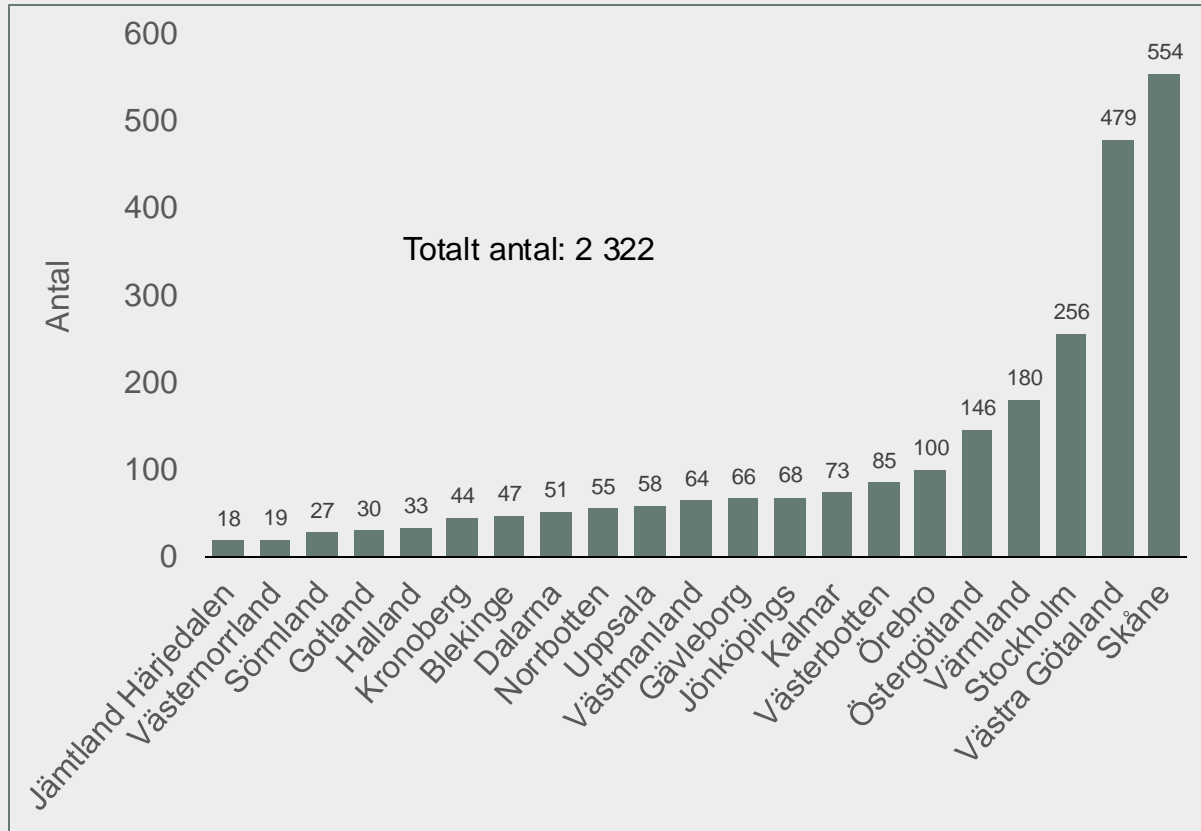
1. Utredningen Behovsstyrd vård, tre föreslagna operationer, data december 2024

- Utredningen Behovsstyrd vård lämnade den 20 januari förslag på statliga engångsinsatser på upp till 500 miljoner kronor för att minska väntetiderna avseende tre utpekade operationer.
- Operationerna var framfall, gråstarr och höftprotes.
- Totalt stod 19 350 personer i kö för en av dessa tre operationer i december 2024. Av dessa stod 2 300 kvinnor i kö för en framfallsoperation, 12 250 individer i kö för en operation för gråstarr och 4 800 för operation för byte till en höftprotes.
- Totalt hade drygt 5 000 av dessa väntat längre än vårdgarantin på 90 dagar. Av dessa var det nästan 1 200 kvinnor som väntade på en operation för framfall, drygt 2 400 som väntade på en operation för gråstarr och drygt 1 500 för byte av en höftprotes.
- Flest kvinnor som väntat längre än vårdgarantin på en operation för framfall var det i Region Skåne där nästan 400 kvinnor väntat längre än 90 dagar på en operation.
- Flest individer som väntat längre än vårdgarantin på en operation för gråstarr var det i Region Örebro där drygt 800 individer (avser september månad) väntat längre än 90 dagar på en operation.
- Flest individer som väntat längre än vårdgarantin på en operation för byte till en höftprotes var det i Region Skåne där cirka 400 individer väntat längre än 90 dagar på en operation.

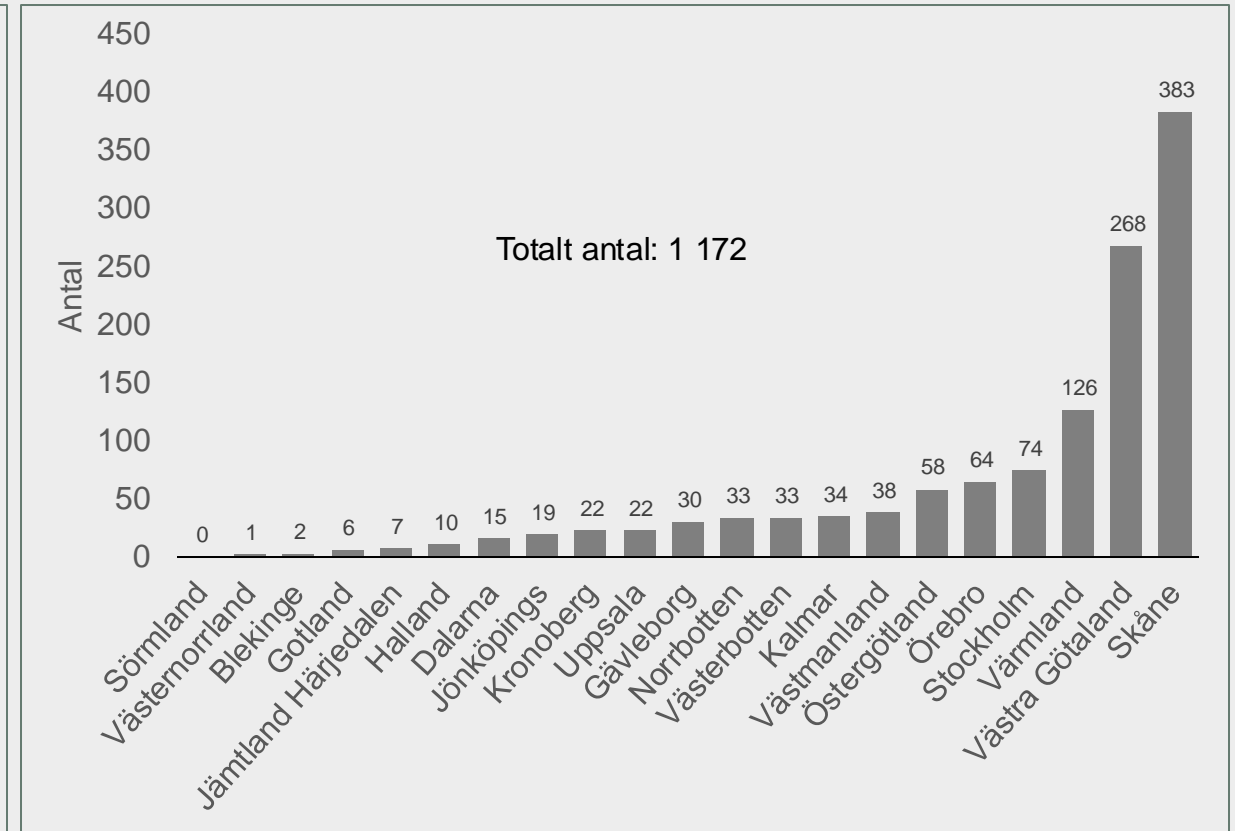
*Uppgifterna avser 20 av 21 regioner. Orsaken är att fullständiga uppgifter saknas för oktober och november för Region Örebro pga. att de har bytt journalsystem.

Totalt antal och antalet som väntat längre än vårdgarantin på 90 dagar för en operation för framfall per region i december* 2024

Totalt antal som väntade på en operation för framfall i december 2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation för framfall i december 2024

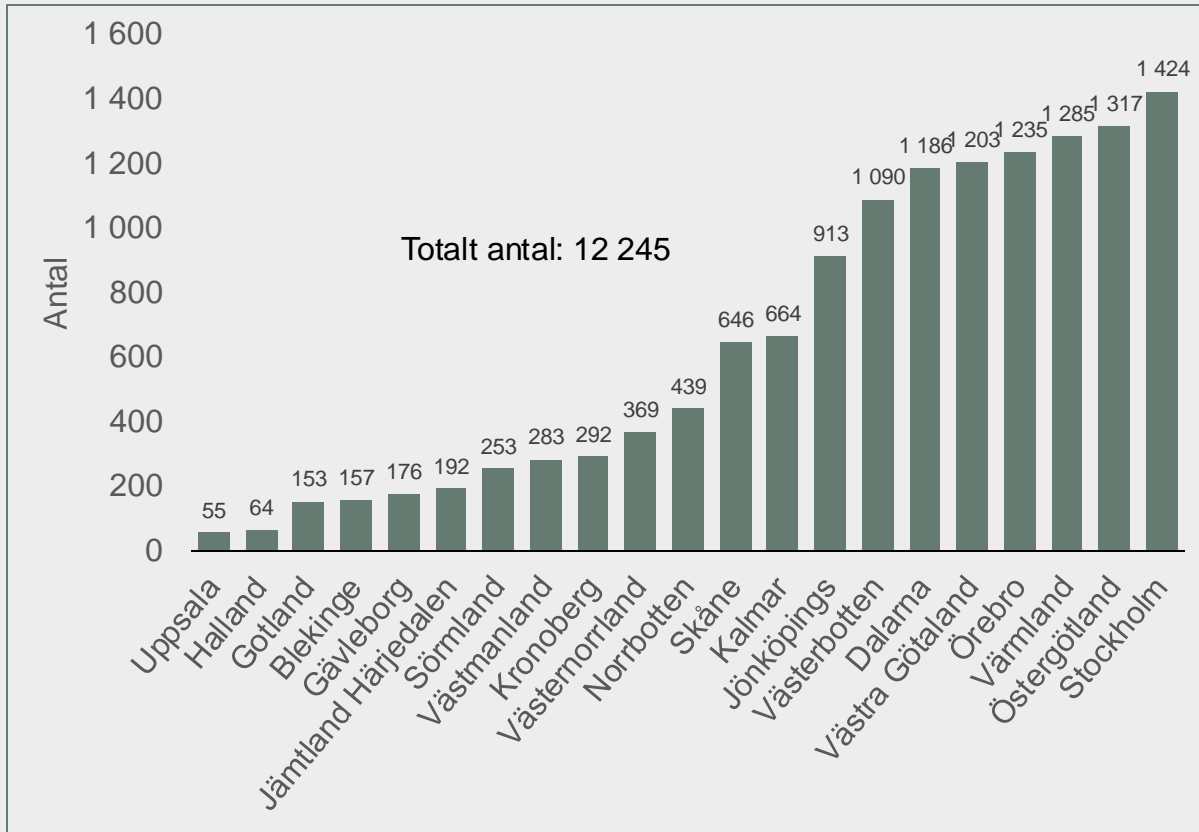

*Uppgifterna avseende Region Örebro avser september och för Region Norrbotten november.

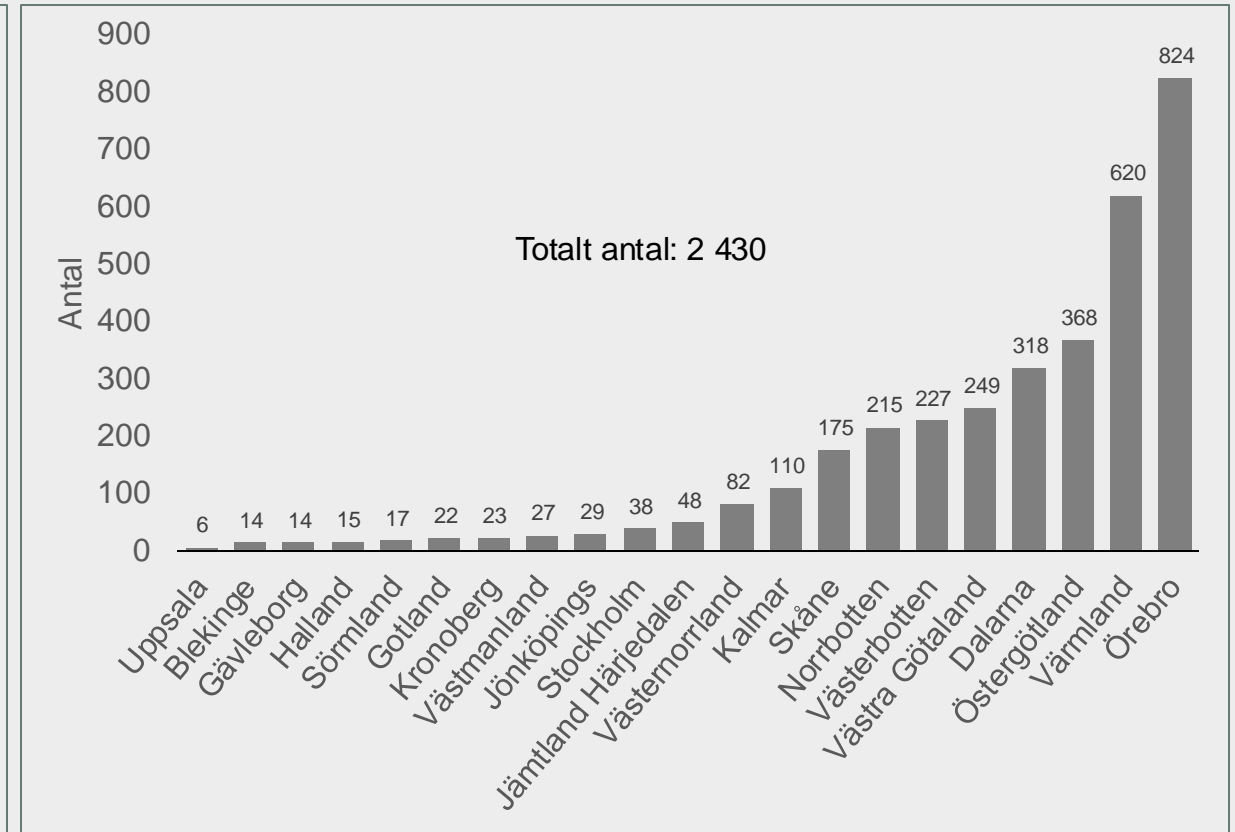
*Exklusive Region Örebro

Totalt antal och antalet som väntat längre än vårdgarantin på 90 dagar för en operation för gråstarr per region i december* 2024

Totalt antal som väntade på en operation för gråstarr i december 2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation för gråstarr i december 2024

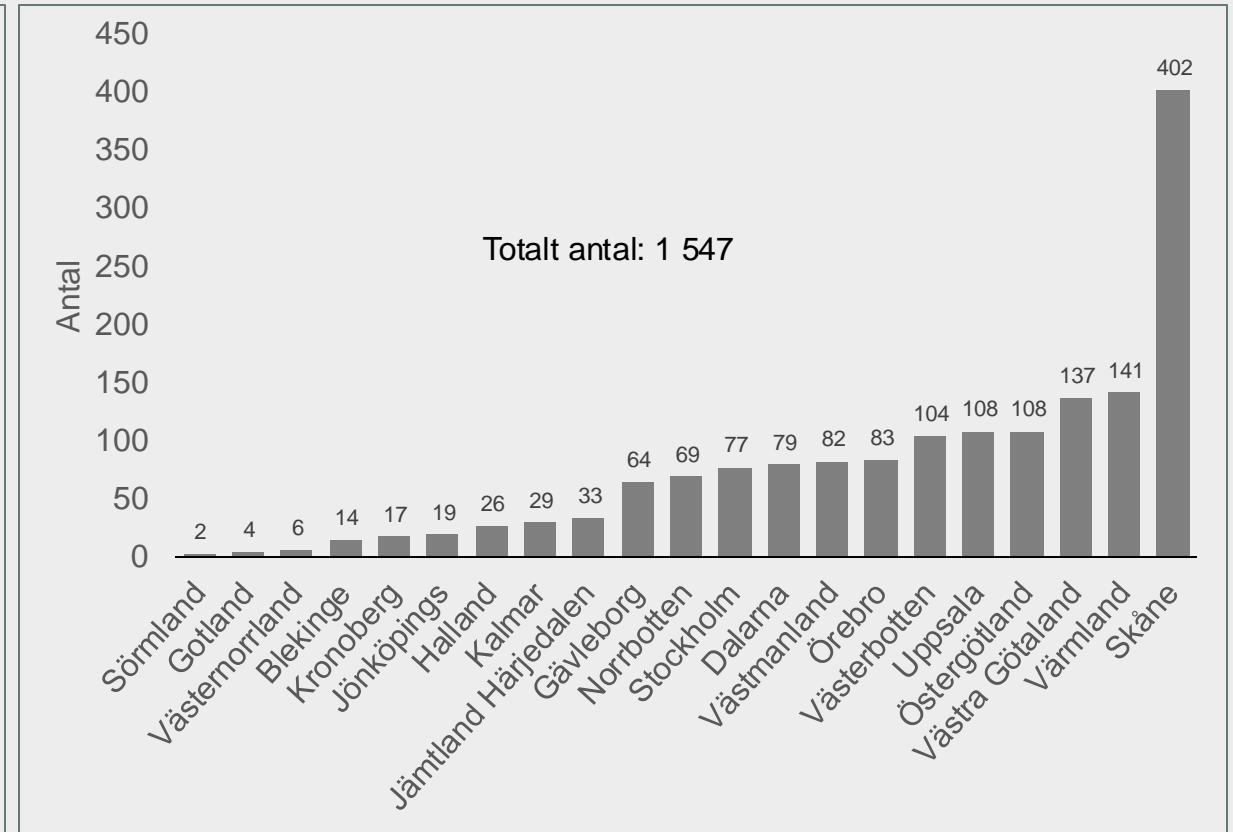
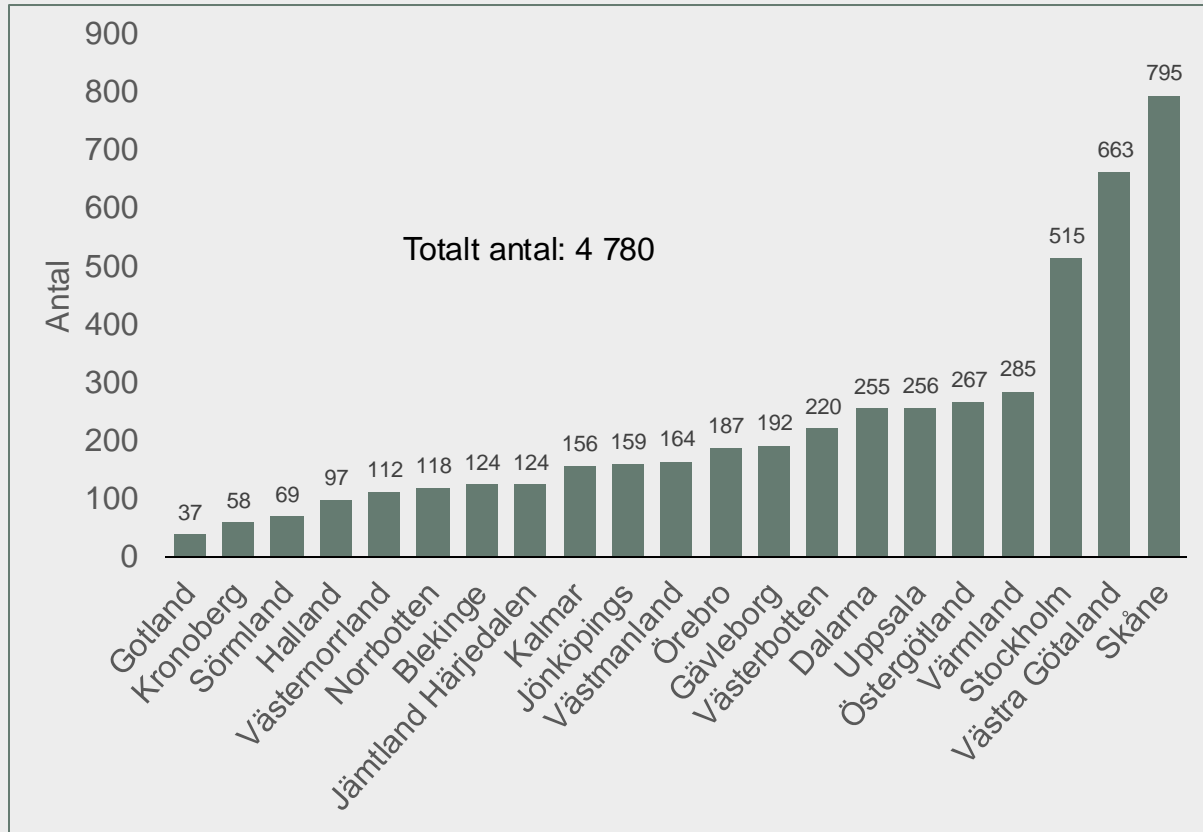
*Uppgifterna avseende Region Örebro avser september och för Region Norrbotten november.

*Exklusive Region Örebro

Totalt antal och antalet som väntat längre än vårdgarantin på 90 dagar för en operation för en ny höftprotes per region i december* 2024

Totalt antal som väntade på en operation för en ny höftprotes i december 2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation för en ny höftprotes i december 2024

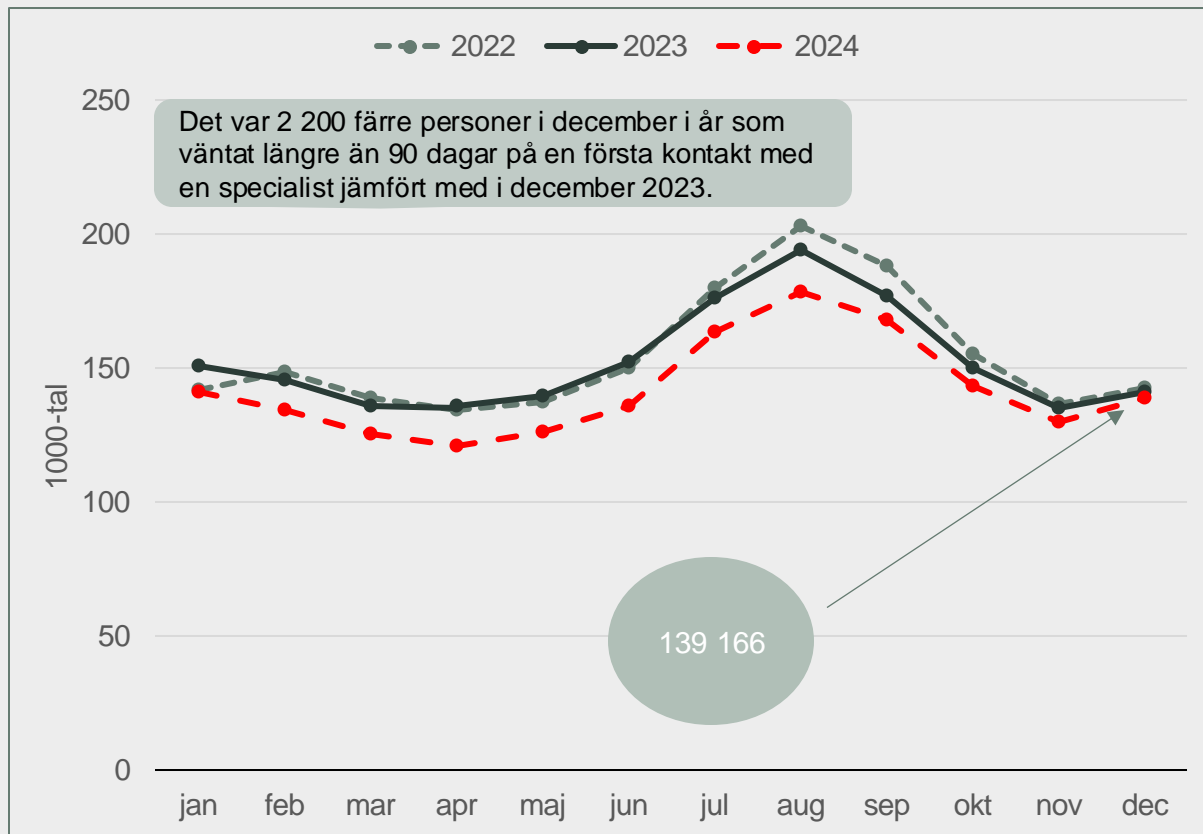
Uppgifterna avseende Region Örebro avser september och för Region Norrbotten november

**Uppgifterna avseende Region Örebro avser september och för Region Norrbotten november.

2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

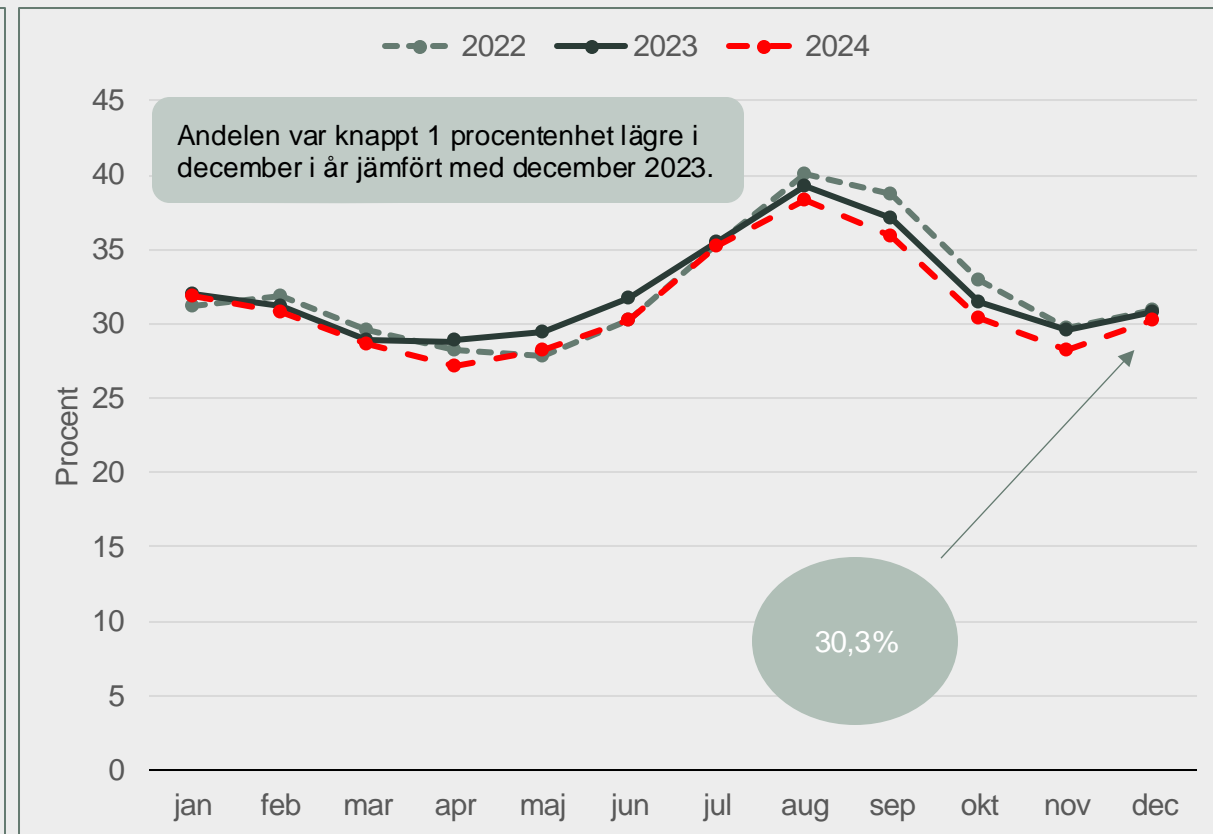
Väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

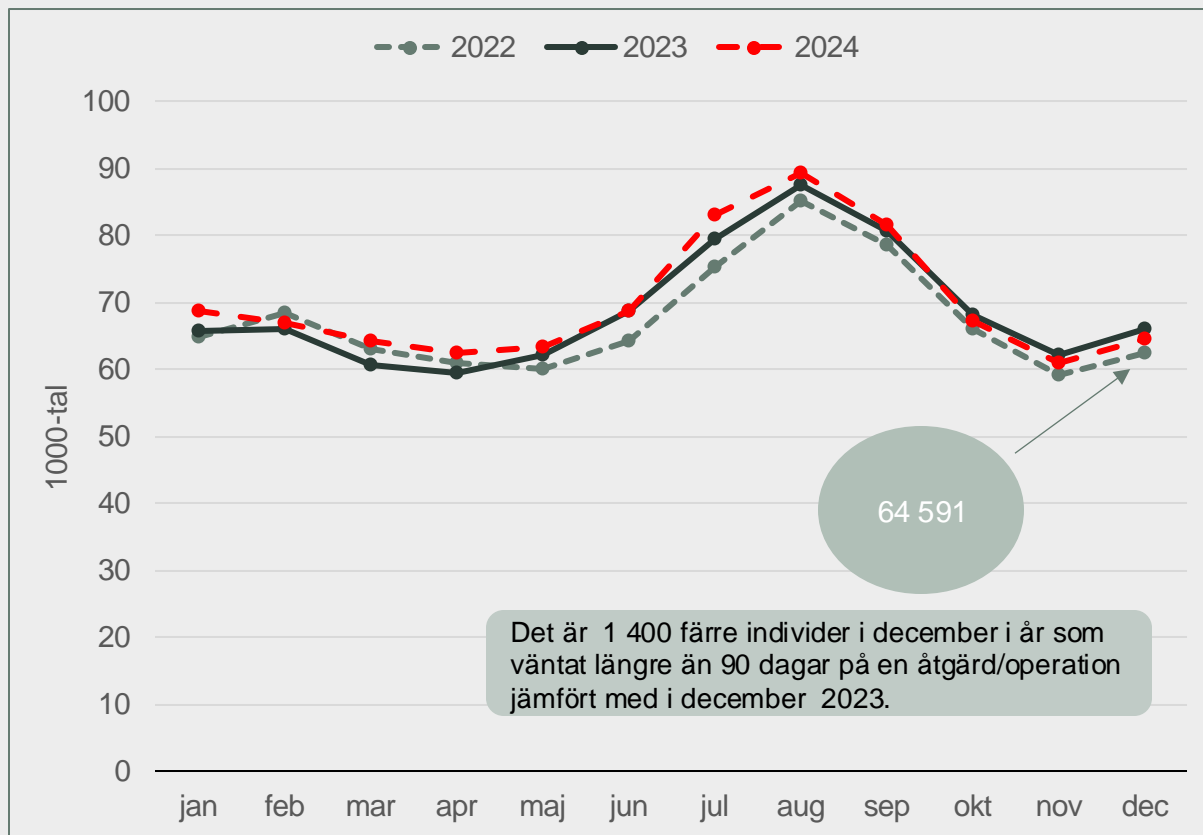

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en första kontakt med en specialist.

*Antal och andels siffrorna i november 2024 är korrigerade med hänsyn tagen till att uppgifter saknas för Region Örebro för oktober, och november 2024.

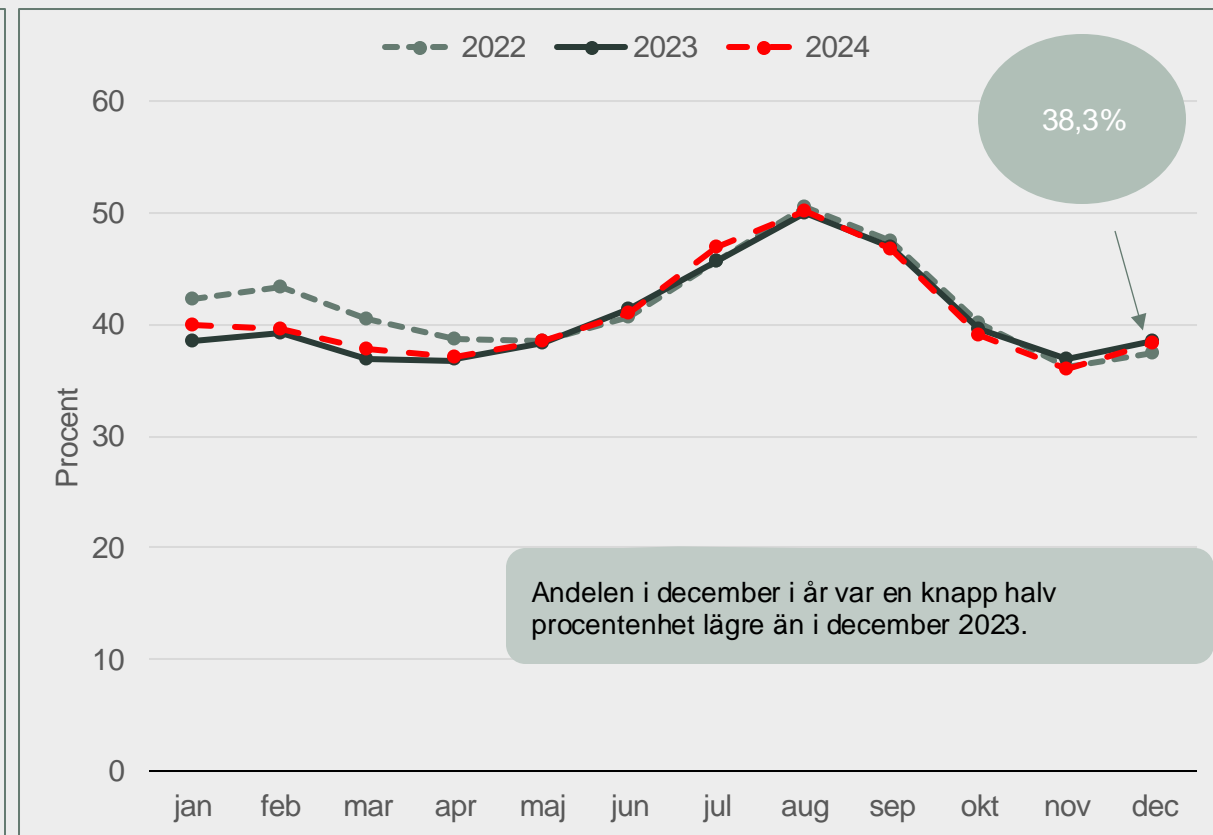
Väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer varje månad som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

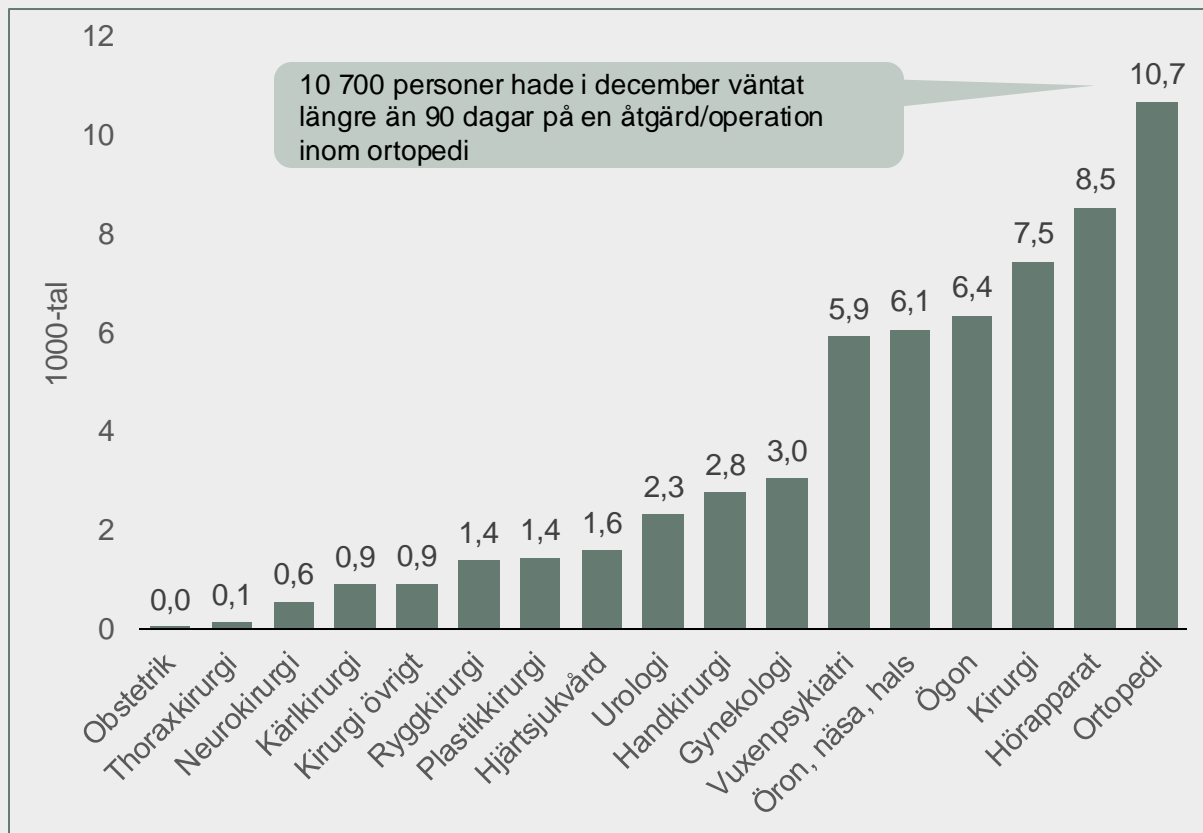
Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en åtgärd/operation.

*Antal och andels siffrorna i november 2024 är korrigerade med hänsyn tagen till att uppgifter saknas för Region Örebro för oktober, november och december 2024 och för Region Norrbotten i december..

3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter

Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet, december 2024*

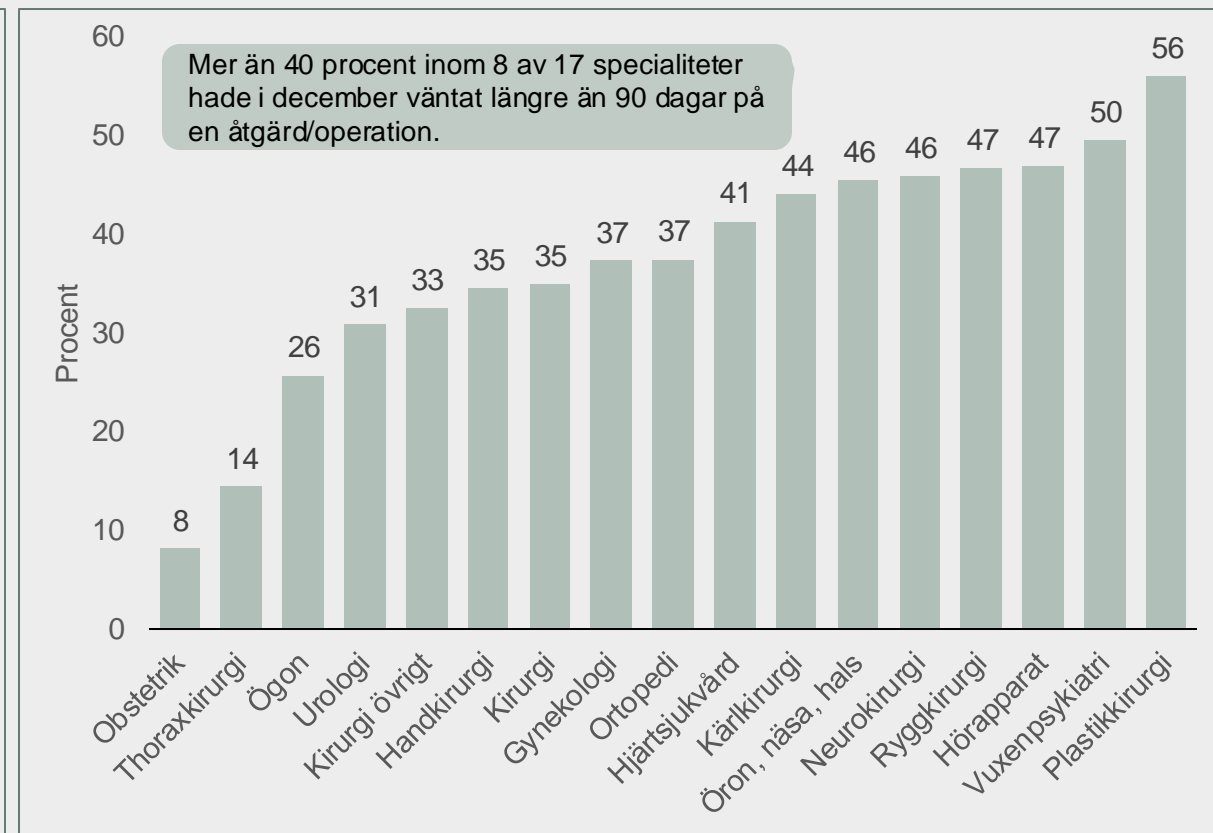
Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

Diagrammet visar antalet personer som i december 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet.

* Uppgifter för Region Örebro och Region Norrbotten saknas för åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

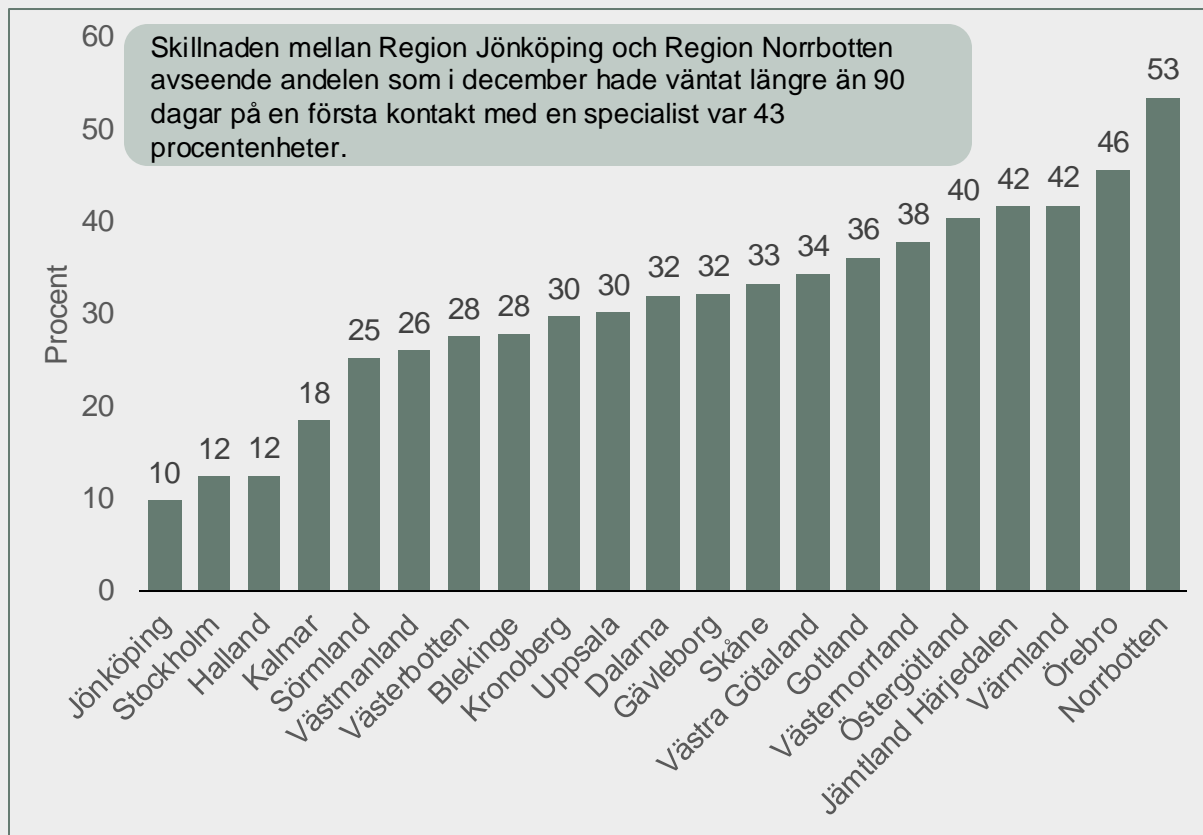

Diagrammet visar antalet personer som i december 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet som andel av det totala antalet personer i december som väntat på en åtgärd/operation inom den specialiteten.

4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region

Andel per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, december 2024

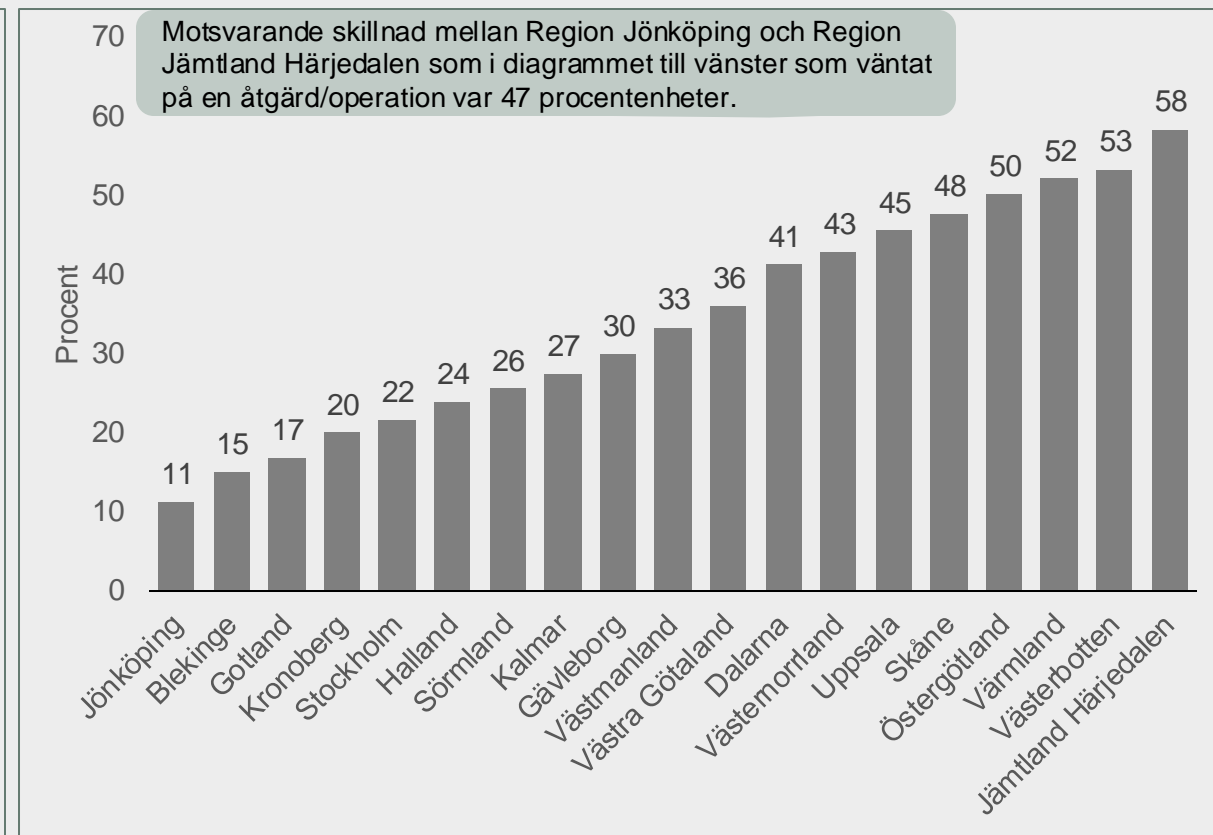
Andel som väntat 90 dagar eller längre på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer per region som december 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer per region som i december väntat på en första kontakt med en specialist.

* Uppgifter för Region Örebro och Region Norrbotten saknas för åtgärd/operation.

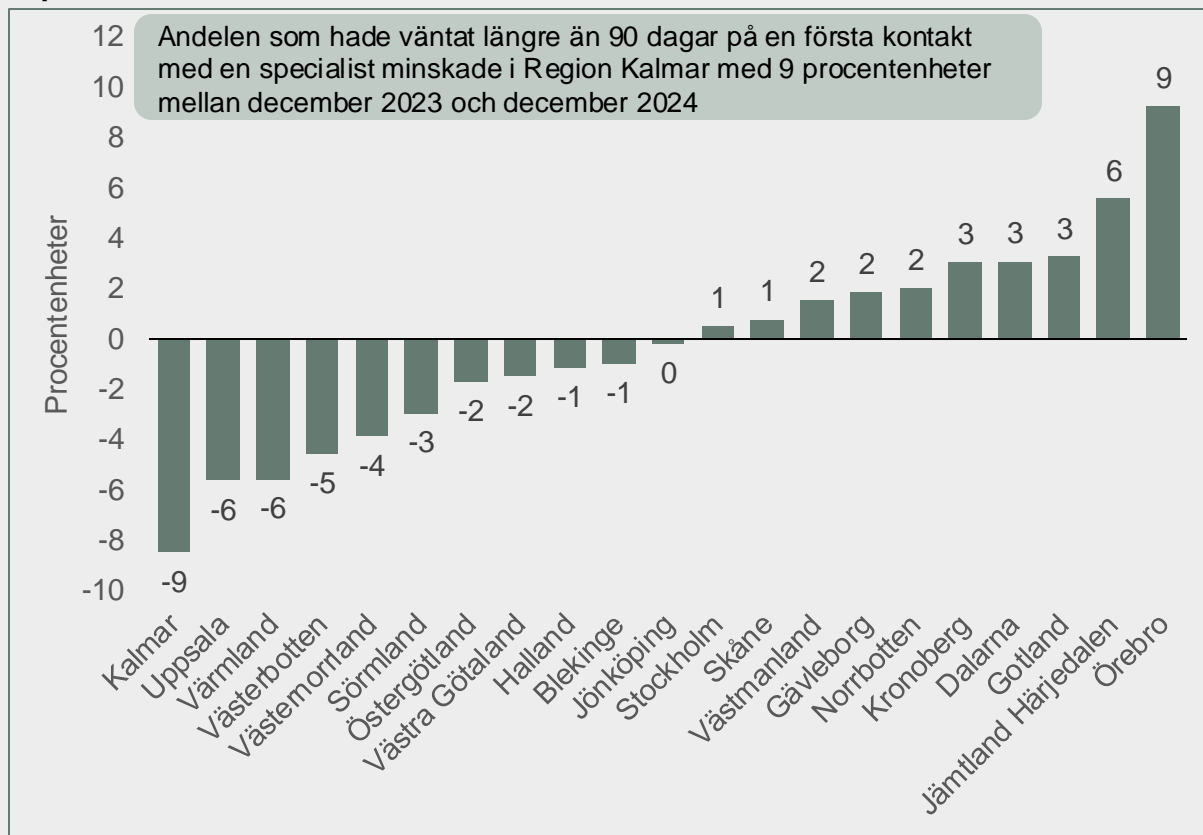
Andel som väntat 90 dagar eller längre på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer per region som i december 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer per region som i december väntat på en åtgärd/operation.

Förändring av andelen per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, dec 2023 - dec 2024

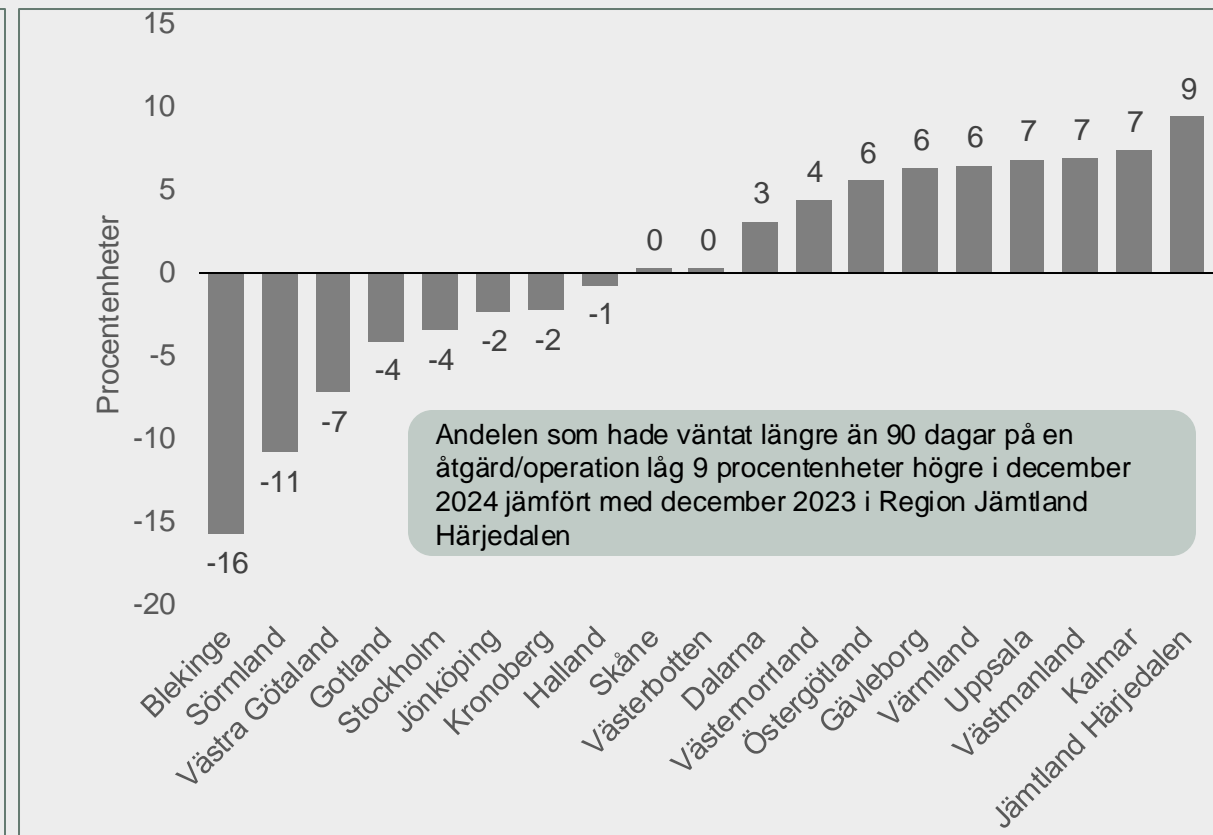
Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist mellan december 2024 och december 2023 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

* Uppgifter för Region Örebro och Region Norrbotten saknas för åtgärd/operation.

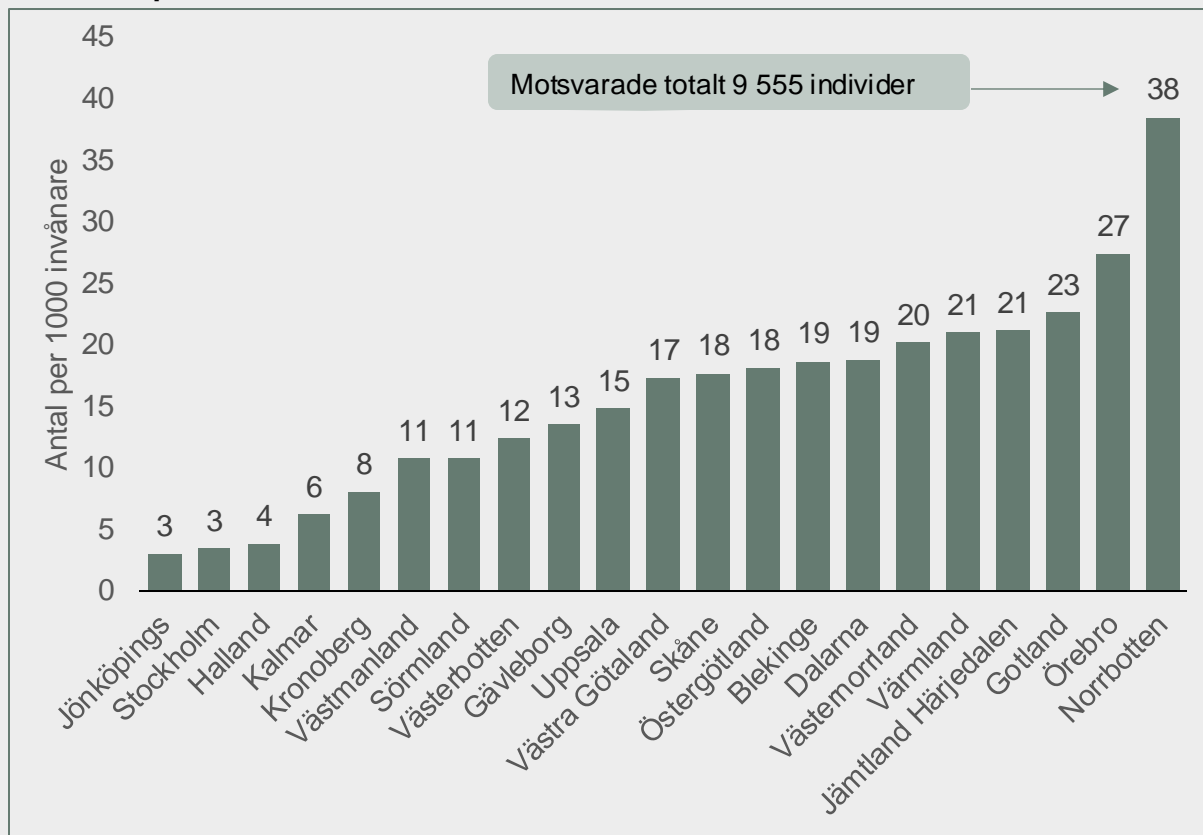
Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation mellan december 2024 och december 2023 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

Antal per 1 000 invånare och region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation i december 2024

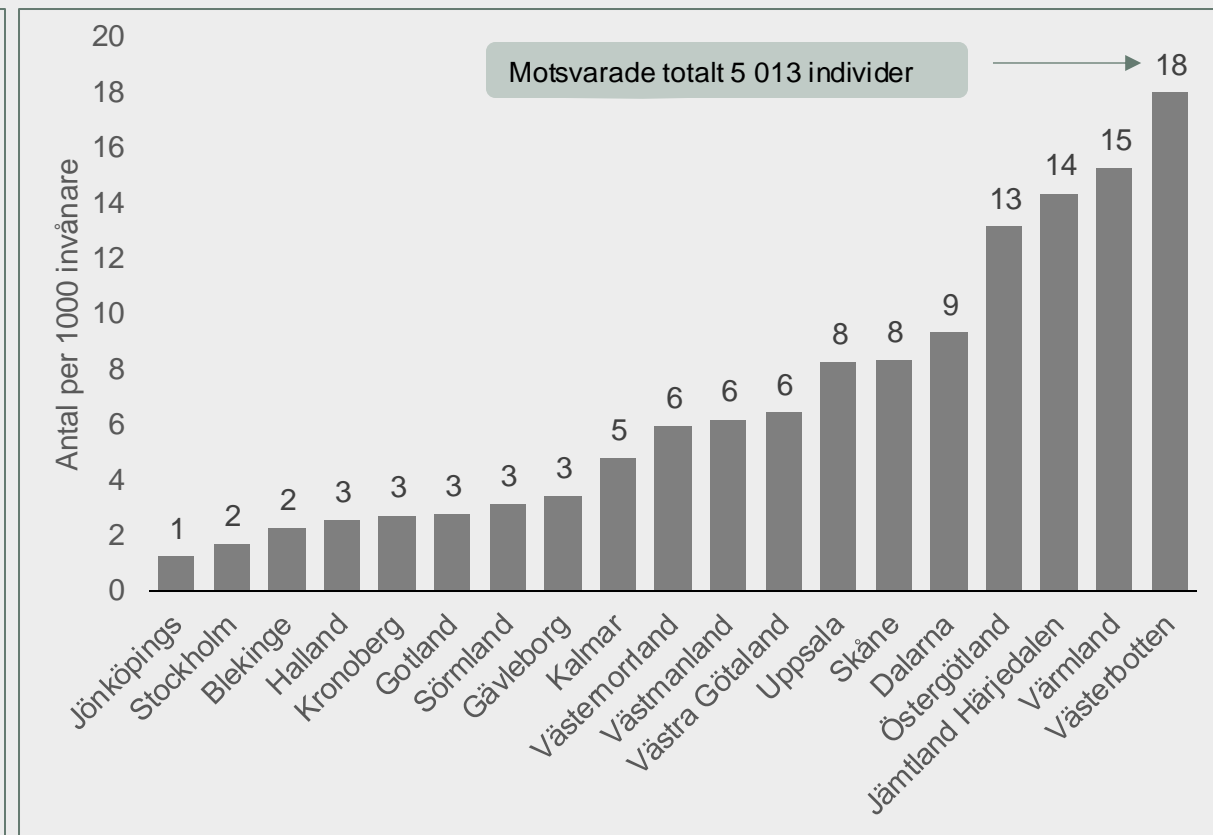
Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under december 2024 väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

*Uppgifter för Region Örebro och Region Norrbotten saknas för åtgärd/operation.

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under december 2024 väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation per region i december 2024

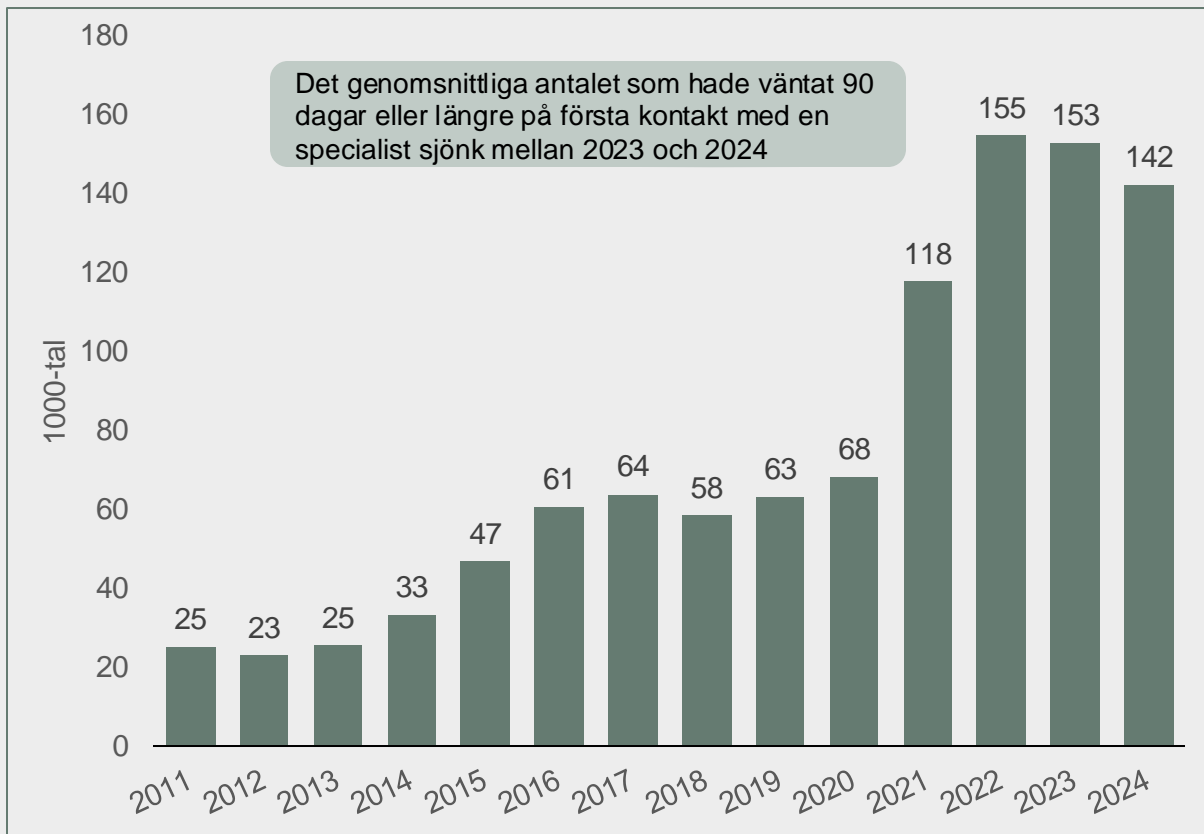
	Befolkning	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation
	Antal	Antal	Antal	Antal per 1000 invånare	Antal per 1000 invånare
Hela riket	10 551 707	139 116	64 591	13,2	6,1
Blekinge	157 973	2 944	358	18,6	2,3
Dalarna	287 253	5 383	2 678	18,7	9,3
Gotland	61 029	1 378	169	22,6	2,8
Gävleborg	285 642	3 851	979	13,5	3,4
Halland	343 746	1 314	881	3,8	2,6
Jämtland Härjedalen	132 572	2 803	1 903	21,1	14,4
Jönköping	368 856	1 103	447	3,0	1,2
Kalmar	246 667	1 515	1 186	6,1	4,8
Kronoberg	203 686	1 642	555	8,1	2,7
Norrbottn	248 480	9 555		38,5	
Skåne	1 421 781	25 141	11 856	17,7	8,3
Stockholm	2 454 821	8 411	4 186	3,4	1,7
Sörmland	301 944	3 232	944	10,7	3,1
Uppsala	404 589	5 979	3 339	14,8	8,3
Värmland	283 548	5 944	4 324	21,0	15,2
Västerbotten	278 729	3 436	5 013	12,3	18,0
Västernorrland	242 148	4 881	1 438	20,2	5,9
Västmanland	280 813	3 005	1 738	10,7	6,2
Örebro	308 116	8 427		27,4	
Östergötland	472 298	8 555	6 212	18,1	13,2
Västra Götaland	1 767 016	30 617	11 372	17,3	6,4

*Antal och andels siffrorna för riket är korrigerade med hänsyn tagen till att uppgifter för åtgärd/operation saknas för Region Örebro och Region Norrbotten för december 2024.

5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist perioden 2011-2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

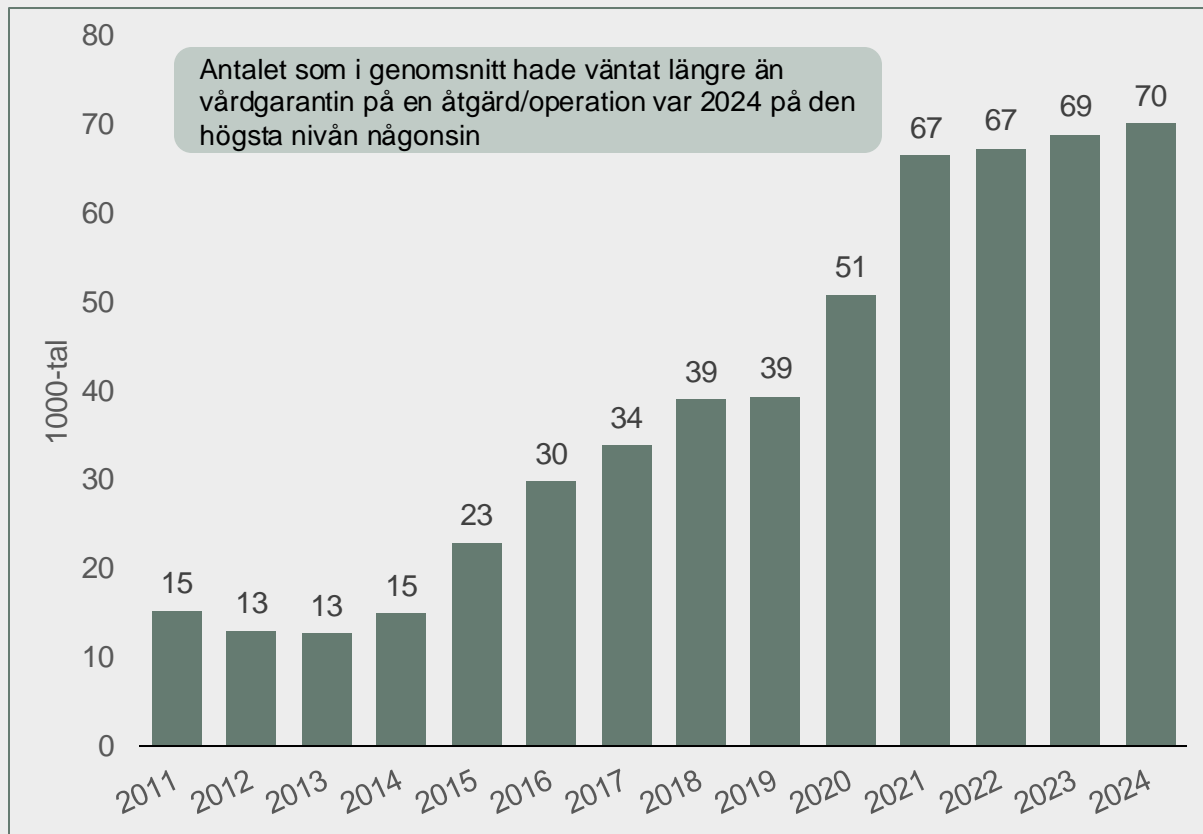
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en första kontakt en specialist.

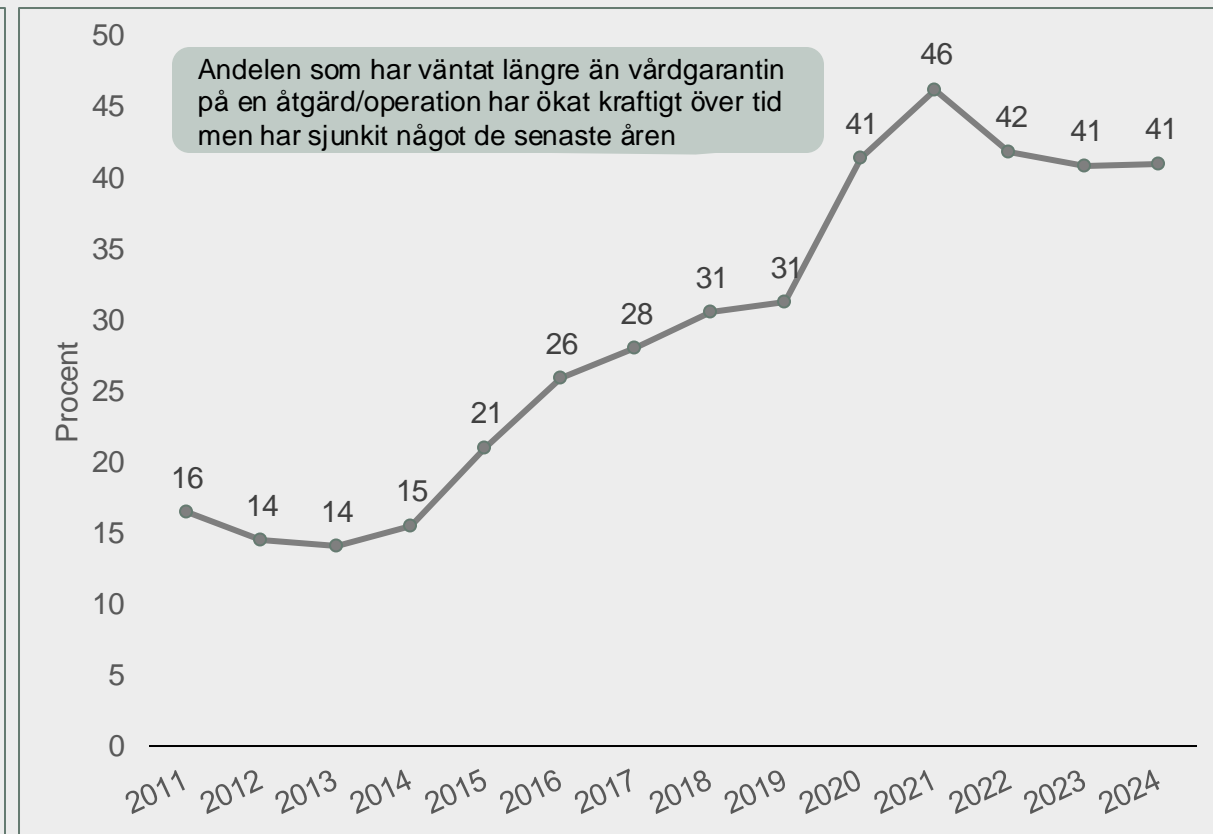
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation perioden 2011-2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en åtgärd/operation.

6. Vårdföretagarnas förslag

Vårdköerna är långa. Vårdgarantin är i praktiken satt ur spel. Det är ett politiskt ansvar att se till att vårdgarantin börjar fungera på riktigt. Inte en enda patient ska behöva vänta onödigt länge på vård. Den privat drivna sjukvården kan och vill bidra mer.

Följande åtgärder bör snabbt genomföras:

1. Stärk patienternas rätt att söka vård i hela landet

Idag har patienter rätt att söka öppenvård var som helst i landet. Men få känner till den rättigheten eller kan överblicka sina möjligheter till vård.

- **Ge patienter lagstadgad rätt att söka slutenvård** över regiongränserna.
- **Aktuella väntetider i vården måste vara tillgängligt för alla.** En nationell vårdförmedling måste redovisa ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare, samt annan relevant information för att varje patient ska kunna göra välinformerade val.
- **Öka patienters kunskap om sina rättigheter.** Vidta åtgärder för att patienter i hela landet ska få kunskap om sina rättigheter.

2. Guida patienterna till vårdgivare med kortast köer

Upprättandet av en nationell vårdförmedling måste ges högsta prioritet. Varje patient i hela landet måste på ett enkelt sätt ges tillgång till information om aktuella väntetider och eventuell ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare.

3. Upphandla vårdkapacitet hos privata vårdgivare för att minska väntetiderna

Alla regioner bör via avtal med vårdgivare säkerställa patienternas tillgång till specialistvård. Nationella ramavtal med privata vårdgivare som alla regioner kan använda kan vara ett sätt att snabbt öka vårdkapaciteten på vårdområden där väntetiderna är långa.

4. Se över en skärpning av vårdgarantin. Den svenska vårdgarantin är tandlös och har med nordiska mått långa borte tidsgränser. Införandet av en modell som liknar den danska, med tydliga incitament för regionerna och 30 dagar istället för Sveriges 90, bör skyndsamt utredas.

7. Vårdgarantin och väntetidsstatistik

Vårdgarantin för den planerade specialistvården

Vårdgarantin anger hur länge som du som längst ska behöva vänta för att få kontakt med vården. Den anger bland annat att en patient som bedöms vara i behov av ett besök inom den planerade specialistvården ska erbjudas tid för ett första besök eller åtgärd inom 90 dagar.

Vårdgarantin infördes 2005 med syftet att öka tillgängligheten till planerad vård men också att avveckla köer och väntetider. Regionernas skyldighet att faktiskt erbjuda vårdgarantin blev en del av Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och en del av Patientlagen 2015.

Väntetidsdata för den planerade specialistvården

Varje månad rapporterar regionerna data till den nationella väntetidsdatabasen. Statistik från den visas på väntetider.se. Väntetidsdatabasen är en lagstadgad databas och regionerna bär rapporteringsskyldighet som enligt regeringen ska finnas för att följa upp vårdgarantin. I den här rapporten redovisas endast väntetider inom den planerade specialistvården.

Patienter som blivit erbjudna en kontakt inom vårdgarantins tidsgräns men som själva valt att vänta längre tid, till exempel för att få komma till en viss vårdgivare, är exkluderade ur statistiken.

8. Den lagstadgade vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

9 kap. Vårdgaranti

1 § Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,

3. besöka den specialiserade vården, och

4. planerad vård.

Förordning (2010:349) om vårdgaranti

Tidsperioder för vårdgarantin

2 § Vårdgarantin enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska innehålla en försäkran om att landstingen uppfyller

1. tillgänglighetsgarantin samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården,
2. besöksgarantin inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare,
3. besöksgarantin inom den specialiserade vården inom **90 dagar** från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården, och
4. behandlingsgarantin inom **90 dagar** från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården.